

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “นิยต --- แน่นอน”

คำว่า **นิยต** เป็นคำภาษาบาลีโดยตรง [อ่านตามภาษาบาลีว่า นิ - ยะ - ตะ] แปลว่า **แน่นอน** คือ **จะต้องเป็นอย่างนั้น ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่คลาดเคลื่อน** ในที่นี้จะขอนำเสนอในความหมายที่หมายถึง ความตาย จะต้องเกิดแน่นอน คือ จะต้องถึงขณะที่จะสิ้นสุดความเป็นบุคคลนี้แน่นอน ในความเป็นจริงแล้ว แต่ละคนย่อมรู้ว่าตนเองจักต้องตายอย่างแน่นอน แต่ไม่สามารถที่จะทราบได้ว่าเราจักตายเมื่อไหร่ ที่แน่ ๆ คือ เราจักตายเมื่อเหตุปัจจัยพร้อม ความตายก็ย่อมเกิดขึ้น ไม่มีใครรอดพ้นไปได้เลย ซึ่งก็คือ จิตขณะสุดท้ายของชาตินี้ เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่เคลื่อนพ้นสภาพความเป็นบุคคลนี้ จะกลับมาเป็นบุคคลนี้อีกไม่ได้เลย

ข้อความในธัมมปัทมสูตรภา อรรถกถาขุททกนิกาย คาถาธรรมบท ได้แสดงความจริงว่าความตาย เป็นสิ่งที่แน่นอน ดังนี้

“ชีวิตของเราไม่ยั่งยืน ความตายของเรา แน่นอน เราพึงตายแน่แท้ ชีวิตของเรามีความตายเป็นที่สุด ชีวิตของเราไม่เที่ยง”

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงตลอด ๔๕ พรรษา นั้น ไม่ว่าจะเป็นส่วนใดของคำสอน ก็ล้วนเป็นคำจริง เป็นคำอนุเคราะห์เกื้อกูล เป็นเครื่องเตือนที่ดีในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้ที่ได้ฟังได้ศึกษามีความเข้าใจถูกเห็นถูก มีความประพฤติที่ตรงตามทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ ขัดเกลากิเลสซึ่งเป็นเครื่องเศร้าหมองของจิต จนกระทั่งสูงสุดเพื่อความเป็นผู้หมดจดจากกิเลส ดับกิเลสทั้งปวงได้อย่างหมดสิ้น

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เกิดจากการที่พระองค์ทรงบำเพ็ญพระบารมีมาถึง ๔ อสงไขยแสนกัป ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นานมาก ทุกคำจึงมาจากพระคุณอันประเสริฐยิ่งของพระองค์ การที่แต่ละคนจะได้มีโอกาสได้ยิน ได้ฟังพระธรรมแต่ละคำที่พระองค์ทรงแสดงในครั้งนั้นและได้สืบทอดมาจนถึงยุคนี้สมัยนี้ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พระธรรมยังดำรงอยู่ จึงเป็นสิ่งที่มีความค่าที่สุดในชีวิต เป็นไปเพื่อความเจริญขึ้นแห่งปัญญาความเข้าใจถูกเห็นถูกโดยตลอด

ทราบได้ที่ยังไม่ได้ดับกิเลสทั้งปวงจนหมดสิ้น การเวียนว่ายตายเกิด ย่อมมีอยู่ตราบนั้น ไม่เป็นสุคติภูมิ ก็เป็นทุคติภูมิ ตามกรรมของแต่ละบุคคล กล่าวคือ ถ้าเป็นผลของกุศลกรรม ก็ทำให้ไปเกิดในสุคติภูมิ เกิดเป็นมนุษย์ หรือเกิดเป็นเทวดา ในทางตรงกันข้าม ถ้าเป็นผลของอกุศลกรรมก็ทำให้ไปเกิดในอบายภูมิ เป็นสัตว์นรกบ้าง เป็นเปรตบ้าง เป็นอสุรกายบ้าง เป็นสัตว์ดิรัจฉานบ้าง ตามควรแก่กรรมของแต่ละบุคคลที่ได้กระทำมา

ชีวิต เป็นการเกิดดับสืบทอดกันของจิตแต่ละขณะๆ จิตขณะหนึ่งเกิดแล้วดับไปเป็นปัจจัยให้จิตขณะต่อไปเกิดขึ้นเป็นไป ที่กิเลสซึ่งเป็นเครื่องเศร้าหมองของจิตเกิดขึ้นเป็นไปก็เพราะได้สะสมมาแล้วในอดีต เกิดขึ้นเป็นไปตามเหตุปัจจัย เมื่อปัญญายังไม่เจริญขึ้นถึงขั้นที่จะดับกิเลสได้ กิเลสก็จะเกิดขึ้นอีกต่อไปอย่างเช่นในชาติ

นี้ และเพราะยังมีกิเลสอยู่นี้เอง การเวียนว่ายตายเกิด จึงยังไม่จบสิ้น เป็นเหตุให้มีสภาพธรรมเกิดดับสลับต่อไป ยังไม่พ้นจากทุกข์ในสังสารวัฏฏ์ การเกิดในภพหนึ่งชาติหนึ่งนั้น สิ้นมาก ไม่ยั่งยืนเลย ความเกิดยังเป็นไปตราบไต่ ความตาย ก็ย่อมมีอยู่ตราบนั้น ความตายย่อมมีอย่างแน่นอน แม้จะเกิดเป็นเทวดามีความสุข สะดวกสบายทุกอย่าง แต่ถึงอย่างไรแล้ว ในที่สุดก็ต้องเคลื่อนพ้นจากความเป็นเทวดา แม้เกิดมาเป็นมนุษย์ก็เป็นเช่นเดียวกัน เกิดมาในแต่ละภพแต่ละชาติ ก็ต้องสิ้นสุดที่ความตายทั้งนั้น เกิดแล้วก็ต้องละจากโลกนี้ไปด้วยกันทั้งนั้น แล้วยังต้องเกิดอีก ยังต้องเดินทางต่อไปในสังสารวัฏฏ์ มีการเกิดอยู่ร่ำไป ตราบไต่ที่ยังไม่หมดกิเลส ซึ่งก็ไม่พ้นไปจากความเกิดขึ้นเป็นไปของธรรม นั้นเอง ไม่มีสัตว์ ไม่มีบุคคล ไม่มีตัวตน มีแต่ธรรมแต่ละหนึ่ง ๆ เท่านั้น

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงอนุเคราะห์เกื้อกูลเพื่อความเป็นผู้ไม่ประมาทในชีวิตอย่างแท้จริง ขณะนี้ทุกคนได้เกิดมาเป็นมนุษย์อยู่ในสุดตถุภูมิ พ้นจากการเกิดในอบายภูมิแล้วในขณะนี้ แต่เมื่อละจากโลกนี้ไปแล้วจะไปเกิดในภพภูมิใดย่อมไม่แน่ ขึ้นอยู่กับกรรมที่ได้กระทำแล้วเป็นสำคัญว่ากรรมใดจะให้ผลนำเกิด อาจจะไปเกิดในอบายภูมิก็ได้ ถ้าเป็นผลของอกุศลกรรม ซึ่งไปเกิดได้ง่ายมากที่สุดสำหรับอบายภูมิ เป็นเรื่องที่จะประมาทไม่ได้เลยทีเดียว

ควรอย่างยิ่งที่จะมีการเริ่มต้นด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยอาศัยพระธรรมแต่ละคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ฟังพระธรรมให้เข้าใจ สะสมความเข้าใจถูก ความเห็นถูกในสภาพธรรมตามความเป็นจริง เพื่อละความไม่รู้ในลักษณะสภาพธรรมที่เคยยึดถือว่าเป็นเรา และเจริญกุศลทุกประการโดยไม่มีเว้นเพื่อขัดเกลากิเลสของตนเองต่อไป การเจริญกุศลสะสมความดี ไม่ควรที่จะรอหรือไม่ควรที่จะผัดวันประกันพรุ่ง ควรเริ่มตั้งแต่ในขณะนี้ เพราะในชีวิตประจำวัน อกุศลจิตเกิดมากกว่ากุศลจิตตามการสะสมมาของความไม่รู้ และกิเลสทั้งหลาย ถ้ากุศลจิตไม่เกิด นั่นก็หมายความว่า เป็นโอกาสที่อกุศลจิตจะเกิดขึ้น สะสมอกุศลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นโทษกับตนเองเท่านั้น ไม่ได้นำคุณประโยชน์ใด ๆ มาให้เลย

จะเห็นได้จริง ๆ ว่า ชีวิตของแต่ละคนก็ล่วงไปอย่างรวดเร็ว ก้าวไปสู่ความตายเข้าไปทุกขณะ ๆ กล่าวได้เลยว่า แต่ละคนกำลังจะตาย คือ ไม่ทราบว่าจะตายเมื่อไหร่ แต่จักตายอย่างแน่นอน เมื่อไหร่ก็ได้ เดียวนี้ก็ได้ ถ้าคิดว่า เรากำลังจะตาย จะทำอะไร? ถ้าเห็นว่าสิ่งใดมีประโยชน์ที่สุด ประเสริฐที่สุด ก็ควรทำสิ่งนั้น คือ ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญา สะสมความเข้าใจถูก เห็นถูกไปทีละเล็กทีละน้อย และเมื่อเข้าใจอย่างถูกต้องแล้วก็เกื้อกูลให้คนอื่นได้มีความเข้าใจถูก ด้วย นั่น เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ที่สุดในชีวิต เมื่อมีความเข้าใจอย่างถูกต้องแล้ว ก็มีชีวิตดำเนินไปด้วยความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทำสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เป็นประโยชน์ทั้งกับตนเองและผู้อื่น ไม่ทำในสิ่งที่ผิดหรือเป็นโทษโดยประการทั้งปวง

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗]